

Erillisliite nro: 3
Tark.ltk 20.05.2020 § 27
Maakuntavaltuusto
15.06.2020 § 5

Kainuun liitto
Tarkastuslautakunta

Arviointikertomus vuodelta 2019

kuva: Paula Halonen

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä		3
2. Johdanto		4
3. Arviointiasetelma		5
4. Arviointikohteiden kuvaus		5
5. Talous		6
6. Havainnot tavoitteiden toteutumisesta		6
	6.1 Edunajaminen	6
	6.2 Elinkeinot ja aluekehitys	8
	6.3 Alueidenkäyttö	10
	6.4. Hallintopalvelut	10
	6.5 Viestintä ja markkinointi	11
	6.6 Maakunta- ja soteuudistus	12
	6.7 Kansainvälinen yhteistyö	12
	6.8 Kainuun maakunnallinen nuorisovaltuusto	13
7. Suositukset		13
	7.1 Vuoden 2019 suositusten seuranta	13
	7.2 Vuoden 2020 suositukset	14
Allekirjoitukset		

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2019

1. Tiivistelmä

Tarkastuslautakunta noudattaa arviointikertomuksessaan kuntalain 121 § ja kuntayhtymän tarkastussäännön määräyksiä, sekä toteuttaa hallinnon ja talouden arviointia hyväksymänsä vuoden 2019 työohjelman mukaan.

Keskeisimmät työohjelman mukaiset tehtävät olivat:

- talouden ja hallinnon arviointi
- viranhaltijakuulemiset sekä maakuntahallituksen puheenjohtajan kuuleminen
- tutustuminen henkilöstöraporttiin ja sen arviointi
- tilintarkastajan suullisten raporttien kuuleminen ja tilintarkastajan kirjalliseen muistioon tutustuminen
- tutustuminen toiminta- ja taloussuunnitelmaan sekä tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sekä niiden arviointi
- tutustuminen esityslistoihin ja pöytäkirjoihin sekä muihin saatuihin tietoihin.

Tarkastuslautakunta kokoontui 2019 kahdeksan kertaa ja käsitteli 54 varsinaista asiapykälää. Lautakunnan työ oli sitoutunutta, aktiivista ja keskustelevaa.

Tarkastuslautakunta katsoo, että Kainuun liiton toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toimintavuoden 2019 osalta pääasiassa toteutuneet. Tarkastuslautakunta toteaa lisäksi, että kuntayhtymän toiminta on järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksen mukaisella tavalla perustuen pääosiltaan maakuntavaltuuston hyväksymiin linjauksiin, sekä talous- ja toimintasuunnitelman tavoitteisiin.

Tilikauden tulos oli 32 694,91 euroa ja tilikauden ylijäämä 162 461,91 euroa.

Tilintarkastuskertomuksessa ei ole esitetty muistutusta. Sisäinen valvonta ja kontrollit ovat asianmukaisesti eriytetyt ja toimivat. Tarkastuslautakunta on tyytyväinen liiton talouden ja hallinnon hoitoon.

Kainuussa työttömien osuus työvoimasta on vähentynyt edelleen, joka on pantava tyydytyksellä merkille. Työttömiä työnhakijoita oli kuitenkin noin 11 % työvoimasta. Kuntakohtaisesti työttömyysprosentti vaihteli 6,7 - 16,3 % välillä.

Nuoria alle 25-vuotiaita työttömiä oli Kainuussa lähes 400 työtöntä, joka on noin 12 % työttömistä työnhakijoista.

Edunvalvonnassa Kainuun liitto on toiminut monella sektorilla ansiokkaasti. Edunajamista on terävöitetty yhteistyössä kuntien kanssa, mutta edelleen on jatkettava jämäkkää edunvalvomista.

Viestintään ja Kainuun mainityöhön tarkastuslautakunta toivoo liitolta lisäpanostusta. Maakunnan sisäinen tiedottaminen on tärkeää, mutta viestintää tulee osoittaa koko valtakuntaan osana mainityötä.

Kansainvälisen yhteistyön alueella on tehty hyvää työtä monilla sektoreilla.

Alueidenkäytön alueella, samoin hallintopalveluiden tavoitteet saavutettiin hyvin.

Asetetuissa tavoitteissa ja mittaristossa on jossain määrin kehitettävää. Tavoitteet olisi tuotava esille siten, että ne olisi mitattavissa myös pitkällä aikavälillä.

2. Johdanto

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 14 luvun 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastamista koskevat asiat sekä arvioitava, onko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava myös talouden tasapainotuksen toteutumista. Kainuun liiton taseessa ei ole kattamatonta alijäämää, joten tämä kuntalain säännös ei edellytä tarkastuslautakunnalta toimenpiteitä.

Kuntalain 14 luvun 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta asianomaisen selitys sekä hallituksen lausunto. Tilintarkastuskertomuksessa vuodelta 2018 ei ole esitetty muistutusta, joten tämä säännös ei aiheuta toimenpiteitä.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakuntaan ovat vuonna 2019 kuuluneet seuraavat henkilöt:

puheenjohtaja Veijo Holappa, Suomussalmi, (varajäsen Antero Kyllönen, Kajaani)
 varapuheenjohtaja Silja Keränen, Kajaani (varajäsen Anne Kemppainen, Kajaani)
 jäsen Ilmo Komulainen, Kuhmo, (varajäsen, Hannu Korhonen),
 jäsen Anne Lukkari, Sotkamo, (varajäsen Anni Rimpiläinen, Kajaani),
 jäsen Tuomas Pyykkönen, Suomussalmi, (varajäsen Olli Pietilä, Ristijärvi),
 jäsen Kati Nykänen, Hyrynsalmi, (varajäsen Anne Seilonen, Kajaani)
 jäsen Markku Bäckman, Hyrynsalmi, (varajäsen Raimo Piirainen, Kajaani)

Sihteerinä on toiminut hallintopäällikkö Paula Halonen ja ulkoisen tilintarkastuksen suorittajana BDO Audiator Oy - vastuullisena tilintarkastajana JHTT Mirja Klasila 24.01.2019 saakka, KHT, JHT Tiina Mikkonen-Brännkärr 24.01.2019 alkaen.

Lautakunta päätti kokouksessaan 09.10.2019 § 42 hyväksyä arvioinnin työohjelman vuodelle 2019. Tarkastuslautakunta päätti tutustua Kainuun liiton toimintaan muun muassa kuulemalla viranhaltijoita.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2019 kahdeksan kertaa, käsitteli 54 varsinaista asiapykälää ja kuuli niissä 11 eri henkilöä liiton vuoden 2019 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä tutustui hankkeisiin Vuokatissa. Tarkastuslautakunta käsitteli tilintarkastustyön etenemisestä vuoden mittaan yhden tilintarkastajan antaman suullisen raportin sekä yhden kirjallisen tilintarkastusmuistion. Lisäksi tilintarkastaja esitteli työohjelman vuodelle 2019.

Kuntalain 13 luvun 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja

kuntakonsernissa. Arviointikertomus laaditaan osin toimintakertomuksessa esitettyjen tietojen perusteella, osin lautakunnan itsensä keräämien tietojen perusteella. Tarkastuslautakunta on hyväksynyt itselleen työohjelman, jonka perusteella on seurattu tavoitteiden toteutumisen arviointia.

3. Arviointiasetelma

Arvioinnissa haetaan vastauksia ensisijaisesti maakuntavaltuuston 17.12.2018 kokouksessaan hyväksymässä vuoden 2019 talousarviossa asetettuihin toimintaa ja taloutta kuvaaviin tavoitteisiin. Vastauksia haetaan vastuualueiden vuoden 2019 toimintakertomukseen kirjoittamista tavoitetoteutumista sekä tarkastuslautakunnan itse keräämän aineiston pohjalta.

Arvioinnissa on käytetty monipuolisia ja riittäviä tiedonkeruumenetelmiä. Näitä ovat olleet lautakunnan esityslistat/pöytäkirjat ja niiden liiteaineistot, varsinaisissa kokouksissa eri viranhaltijoiden ja työntekijöiden antamat suulliset katsaukset sekä kokouksissa jaetut lisämateriaalit.

Arviointikertomuksessa vältetään tarpeetonta toistamista asioiden ja tietojen osalta, jotka on esitetty toimintakertomuksessa. Tarkastuslautakunta perustaa arviointinsa pääsääntöisesti niille havainnoille, jotka se on itse todennut tai saanut muuten tietoonsa.

Tarkastuslautakunta on analysoinut keräämäänsä tietoa soveltuvin metodein. Tältä pohjalta on esitetty havaintoja ja niiden pohjalta on tehty suosituksia. Tarkastuslautakunnan tehtävänä ei ole osallistua operatiiviseen johtamiseen, minkä vuoksi arviointi ja johtaminen on pidetty erillään.

4. Arviointikohteiden kuvaus

Tarkastuslautakunta on työohjelmansa mukaisesti ja toiminnan arviointiin liittyen tutustunut seuraaviin kohteisiin ja asioihin:

- Vuoden 2019 tilinpäätös ja toimintakertomus
- Henkilöstöraportti vuodelta 2019
- Rakennerahastokausi 2014 – 2020 ja Kainuun liiton rahoittamat hankkeet
- Katsaus Kainuun liiton osallistumisesta Brysselin joulutori –tapahtumaan
- Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus
- Maakuntahallituksen puheenjohtajan ajankohtaiskatsaus
- Ajankohtaiskatsaus Kainuun liiton hankkeista
- Elinkeinot ja aluekehityksen ajankohtaiskatsaus
- Raportti RekryKainuu -hankkeen toiminnasta
- Hallintopalvelujen ajankohtaiskatsaus
- Viestintäasiantuntijan ajankohtaiskatsaus
- Ajankohtaiskatsaus Kainuun maakunnallisesta nuorisovaltuustosta
- Alueidenkäytön ajankohtaiskatsaus
- Ajankohtaiskatsaus Vauhtia Vuokatin (Kajaani-Oulujärvi) kv-matkailuun – hankkeesta
- Tutustuminen Jyväskylän yliopiston liikuntateknologian tiloihin Vuokatissa

5. Talous

Kainuun liiton vuoden 2019 tilikauden tulos on 32 694,91 euroa. Tilikauden toimintatuotot olivat 3 479 528,20 euroa (budjetoitu 3 584 184,60 euroa, talousarviomuutosten jälkeen) ja toimintakulut 3 447 095,80 euroa (budjetoitu 3 584 184,51 euroa). Toimintakate oli 32 432,40 euroa ja vuosikate 32 694,91 euroa. Tilikauden ylijäämä oli 162 461,91 euroa.

Vuoden 2019 alkuperäisessä talousarviossa oli määräraharavauksissa mukana sekä tuotto että kulupuolella maakuntaudistuksen valmisteluun varatut määrärahat koko vuodelle. Koska maakuntaudistuksen valmistelu päättyi valtakunnan tasolla 08.03.2019 tuli aiheelliseksi tehdä talousarviomuutokset ja poistaa maakuntaudistuksen valmistelun määräraharavaukset. Maakuntavaltuusto hyväksyi talousarviomuutokset kokouksessaan 16.12.2019 § 23.

Kainuun liiton maksuvalmius oli hyvä vuonna 2019. Kassan riittävyys oli 286 päivää (225 päivää vuonna 2018). Taseen loppusumma oli 7 065 562,97 euroa (5 845 089,25 euroa vuonna 2018).

Taloussuunnitelma on toteutunut hyvin ja suunnitelmallisesti.

6. Havainnot tavoitteiden toteutumisesta

6.1 Edunajaminen

Tavoite	Toteuma	Arvio
Edunajamisen terävöittäminen	Uusien keinojen etsiminen yhteistyössä Kainuun kuntien kanssa. Maakuntavaltuusto hyväksyi Kainuun edunajamisen tavoitteet ja kärkihankkeet 2020-2021 talousarvion hyväksymisen yhteydessä joulukuussa 2019.	Edetty suunnitelman mukaisesti ja edunajamista on terävöitetty Hallitusohjelmassa Kainuun osalta on onnistuttu parhaiten aluepolitiikassa ja liikenneasioissa, mutta nämä vaativat edelleen jämäkkää edunvalvomista.
Kainuun positiivisen rakennemuutoksen tukeminen -osaavan työvoiman saannin varmistaminen -osaamiskeskittymien vahvistaminen	Kainuun siltasopimukseen on kirjattu 44 toimenpidettä liittyen saavutettavuuteen, koulutukseen ja osaamiseen, TKI alustoihin, kansalliseen ja kv-rekrytointiin sekä maineyöhön. Kaikkiaan 37 näistä toimenpiteistä on edennyt vähintään kohtuullisesti ja vain 7 on pysähdyksissä. Tuloksena on saatu esim. osaavaa työvoimaa Terrafamelle oppisopimus- ja normaalikoulutusten kautta, perustettu, akkukumppanuuteen Kainuun yhteistyöverkosto yritysten sekä koulutus- ja tutkimuslaitosten ja julkisen sektorin välille, rakennettu älykkään kotihoitoympäristön SOTE-simulaatioympäristö KAMK:lle, saatu aikaan työsopimuksia Kainuun yrityksiin. Niin ikään	Kainuun omien kehittämistoimenpiteiden sekä valtion kanssa tehdyn siltasopimuksen myötä Kainuun positiivista rakennemuutosta on tuettu monin tavoin ja ihan onnistuneesti. Tosiasia kuitenkin on se, että osaavan työvoiman saanti on edelleen kainuulaisten työnantajien suuri huoli (tuoreen pk-yritysbaremetrin mukaan osaavan työvoiman saanti on edelleen kainuulaisten yritysten suurin kasvun este). Siltasopimuksen toimenpiteet tulee siis toteuttaa huolellisesti ja tähän asiaan ylipäättänsä panostaa edelleen voimakkaasti.

	<p>siltasopimuksen kautta on saatu suoraa erillisrahoitusta Kainuuseen yhteensä 700 000 euroa (vv. 2019 ja 2020). Suurin osa tästä summasta rahoitettavista toimenpiteistä käynnistyy vuonna 2020.</p>	
<p>Kainuun saavutettavuuden parantaminen -valtakunnalliset runkoverkkolinjaukset</p> <p>-Kainuun lentoliikenteen palvelutason ja saavutettavuuden parantaminen</p> <p>-elinkeinoelämälle tärkeiden maantieyhteyksien kehittäminen</p> <p>-Kainuun rautatieyhteyksien nopeuttaminen</p> <p>-tietoliikenneyhteyksien ja datapalvelinkestusten kehittäminen</p> <p>-sähkön siirtohintojen tasapuolisuuden tasaaminen koko maassa</p> <p>-kuljetustuki</p>	<p>Sisäinen ja ulkoinen saavutettavuus ei ole parantunut tavoitellusti Kajaanin lentoaseman matkustajamäärä on vähentynyt vuoden 2018 vajaasta 89 000 vuoden 2019 kaikkiaan 87 307 matkustajaan. Tavoitteeksi asetettu 100000 lentomatkestajaa vuodessa on vielä kaukana.</p> <p>Ylivieska-lisalmi välin sähköistämistä päätetty. Junamatkustajien määrä on lisääntynyt Helsinki-Kajaani –välillä. Rataväleittäin tarkastellen lisalmi-Kajaani välillä oli 160 000 matkustajaa vuonna 2019. Tässä luvussa eivät ole mukana Prikaatin varushenkilöt, joiden matkustajamäärät päivittyvät vain valtakunnallisiin kaukoliikennetilastoihin, eivätkä rataväleittäin näkyviin matkustajamääriin.</p> <p>Kainuun tietoliikenteellisen saavutettavuus ja nopeiden yhteyksien alueellinen kattavuus pysyi ennallaan ja uusia hankkeita suunniteltiin.</p>	<p>Runkoverkkolinjauksista on käyty neuvotteluja ja Kainuun liitto on vienyt asiaa eteenpäin.</p> <p>Tavoitetta ei ole saavutettu. Kajaanin lentoaseman turvaamiseksi tarvitaan laaja-alaista yhteistyötä.</p> <p>Pääväylien maanteiden kunto on heikossa kunnossa. Korjausvelkaa tulee saada pienennettyä.</p> <p>Henkilöjunaliikenteen matkustajamäärät ovat kasvusuunnassa ja oletettavasti kasvavat edelleen lähitulevaisuudessa. Varushenkilöiden matkustusmäärät olisi syytä arvioida ratavälikohtaisesti, koska sillä on merkittävä vaikutus Kainuun matkustajamääriin.</p> <p>Vastaavasti edunvalvonta junayhteyksien nopeuttamiseksi on olennaisen tärkeää. Savon radan perusparannus sekä Itäradan rakentaminen ovat Kainuun kannalta tärkeitä.</p> <p>Iso tieteellisen suurteholaskennan datakeskus (EuroHPC) on rakenteilla Renforsin rannassa Kajaanissa. Tämä on erinomainen ja iso asia. Koilliskaapeli-linjauksen kulkeminen Kajaanin kautta pitää varmistaa. Maaseudun valokaapeliyhteyksissä on vielä paranneltavaa.</p> <p>Asia on kirjattu Marinin hallitusohjelmaan ja liiton onkin terästettävä edunvalvontaa tässä asiassa.</p> <p>Kuljetustuki on välttämätön Kainuulle.</p>

Investointien varmistaminen		KaiCell Fibers –hanke ei ole edennyt suunnitellusti. Asia on edelleen ympäristölupavaiheessa. Kaivostoiminnan investoinnit ovat edenneet hyvin, myös muille kärkitoimialoille on tullut investointeja. On tärkeää panostaa riskirahoittajien houkutteluun.
Valtion toimintojen ja työpaikkojen sijoittaminen Kainuuseen sekä rajayhteistyön vahvistaminen	Luke on keskittänyt toimintoja Kainuussa Paltamoon Edunajamisen kannalta jatkossa merkittävä on hallitusohjelman kirjaus: ”Valtion työtehtäviä organisoidaan monipaikkaisesti ja älyteknologian mahdollistamaa paikkariippumattomuutta hyödyntäen.”	Valtion toimipaikkojen määrässä ei ole tapahtunut muutosta. Viimeisimmän tilaston mukaan valtion työpaikat ovat vähentyneet Kainuussa kymmenessä vuodessa lähes 700 henkilöllä. Valtion työtehtävien tekemistä monipaikkaisesti ja paikkariippumattomasti tulee ajaa jatkossakin ja saada siten uusia työpaikkoja Kainuuseen.

6.2 Elinkeinot ja aluekehitys

Vastuualueen tilikauden tulos alittui talousarvioon nähden 15,8 % ja toimintakulut alittuivat 13,4 %. Säästöjä syntyi henkilöstökuluissa (-15,9 %), mutta muut toimintakulut sen sijaan ylittivät 92,7 % talousarvioon nähden. Muiden toimintakulujen ylitys johtui pienestä alkuperäisestä määrärahavarauksesta (TA 5 800 €, TP 11 179,13 €). Muissa toimintakuluissa on ylimääräisiä ns. ennakoimattomia kuluja, joita varten ei ole tehty korvamerkittyä määrärahavarausta. Lisäksi muiden toimintakulujen ylityksiä on kululajeittain esimerkiksi vuokrissa ja jäsenmaksuissa.

Tavoite	Toteuma	Arvio
-Lakisääteinen alueyhteistyö Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan välillä -Kansainvälinen yhteistoiminta Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston, kv-ohjelmatyön ja kv-hankkeissa toimimisen kautta sekä lähialueyhteistyö yhdessä muiden maakuntien kanssa	Kainuun liitto toimi Pohjois-Suomen neuvottelukunnan puheenjohtajana 2019 IP-alueen ja Pohjois-Suomen yhteiset edunajamisen teemat muotoiltiin TOPSU:un.	Tavoitteet ovat toteutuneet Yhteistyö on Kainuulle erityisen tärkeää
Hankkeilla elinvoimaa Kainuuseen	Vuonna 2019 rahoitusta sai 11 hanketta, yhteensä noin 10 milj. € Vuoden 2019 aikana päättyi neljä	On tärkeää, että päättyneissä hankkeissa, esim. Vauhtia Vuokatin kv-matkailussa, saavutettuja tuloksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeenkin.

	<p>hanketta:</p> <p>-Ampumahiihdon uudet palautejärjestelmät (investointi ja kehittämisosio) Uudet innovaatioalustat 2 kpl Innovaatioalustoissa kehitetyt ja pilotoidut tuotteet tai palvelut 2 kpl</p> <p>-64 North Portfolio Pk-yritykset, jotka aloittavat uuden liiketoiminnan 4 kpl Uudet tuella aikaansaadut työpaikat yrityksissä 4 kpl</p> <p>-Vauhtia Vuokatin (Kajaani-Oulujärvi) kv-matkailuun Pk-yritykset hankkeessa, jossa keskeinen tavoite yrityksen kasvu ja kansainvälinen liiketoiminta 33 kpl Pk-yritykset, jotka aloittavat viennin tai laajentavat uudelle vientimarkkina-alueelle 33 kpl</p> <p>-Robottiikka-automaatiota Kainuuseen (investointi ja kehittämisosio) Tutkimus- ja kehittämisinstituutioiden vetämään hankkeeseen osallistuneet yritykset 6 kpl</p>	<p>Samoin on tärkeää, että hankkeiden tuloksista ja saavutuksista viestitään aktiivisesti hankkeen aikana ja sen päättyessä.</p>
-TOPSU:n ennakointi- ja seurantaraportti 1 kpl, valmis 2019	TOPSU:n ennakointi- ja seurantaraportti valmistui 2/2020.	Seurantaraportin mukaan onnistumisia on ollut työllisyydessä, hyvinvoinnissa ja aluetaloudessa. Esimerkiksi Kainuun alue BKT kasvoi 8,3 % vuonna 2017 koko maan keskiarvon jäädessä 3,6 prosenttiin.
Vuogas –hanke päättyi 30.06.2015. Luken Sotkamon toimipisteessä olleen biokaasulaitoksen sopimuskumppani BioGTS Oy on mennyt konkurssiin	Toimimattoman prosessin vuoksi hankkeessa on suoritettu takaisinperintä ja Luke on maksanut summan takaisinperintäpäätöksen mukaisesti syksyllä 2019.	
RekryKainuu-hanke edistää kainuulaisten työnantajien ja työnhakijoiden kohtaamista sekä jalostaa Kainuu-mielikuvaa nykyaikaiseksi.	Hanke päättyi 31.8.2019. Hanke järjesti tai osallistui rekrytointitapahtumiin eri puolilla Suomea sekä järjesti työnantajille ja hakijoille rekrytointiosaamiseen liittyvää koulutusta. Hanke myötävaikuttanut noin 200 työsopimuksen syntymiseen.	RekryKainuu -hankkeen tyypeistä toimintaa tulisi jatkaa Kainuussa, koska edelleen pulaa osaavasta työvoimasta vaivaa työnantajia ja Kainuun mainetyö kaipaa vahvistusta.

6.3 Alueidenkäyttö

Vastuualueen tilikauden tulos alittui talousarvioon nähden 21,9 % ja toimintakulut alittuivat 12,3 %. Säästöjä syntyi palvelujen ostoissa (-49,8 %), mutta henkilöstökulut sen sijaan ylittivät 2,5 % talousarvioon nähden. Palvelujen ostoissa oli vuodelle 2019 esimerkiksi asiantuntijapalveluissa 45 000 €:n määrärahavaraus, josta käytettiin 14 548,84 €. Lisäksi säästöä syntyi mm. matkakustannuksissa. Nämä selittävät suurehkoa säästöprosenttia palvelujen ostoissa. Alueidenkäytön vastuualueella on saatu jälkikäteen sopimuksen mukaisesti käytetyn työpanoksen perusteella osittain kahden henkilön palkkatuloja KaiCell Fibers Oy:ltä, mikä luonnollisesti vähentää alueidenkäytön kustannuksia alkuperäiseen talousarvioon nähden.

Tavoite	Toteuma	Arvio
Maakuntakaavoitus	Vaihemaakuntakaava hyväksyttiin 12/2019 Tuulivoimakaava tuli lainvoimaiseksi keväällä 2019. Tuulivoimamaakuntakaavan päivittäminen alkoi.	Kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyvät tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti.
Lausunnot annetaan määräajassa	Lausuntojen lukumäärä 44 (kpl), kaikki lausunnot annettiin määräajassa.	
Yhteistyö kuntien ym. yhteistyökumppaneiden kanssa	Osallistuttu erilaisiin neuvotteluihin, kokouksiin ja tilaisuuksiin.	

6.4. Hallintopalvelut

Vastuualueen tilikauden tulos alittui talousarvioon nähden 8,1 % ja toimintakulut alittuivat 2,5 %. Säästöjä syntyi aineet, tarvikkeet ja tavarat -kuluissa (-18,6 %) ja avustuksissa (-97,3 %), mutta palvelujen ostot sen sijaan ylittivät 25,6 % ja henkilöstökulut ylittivät 7,1 %. Avustusten määrärahavaraus vuodelle 2019 oli 97 422 €, josta käytettiin hallintopalvelujen osalta 2 600 €. Tämä selittää suuren säästöprosentin hallintopalvelujen avustuksissa. AV-tukipäätösten mukaiset avustukset sen sijaan näkyvät koko Kainuun liiton tasolla avustuksissa, jossa on ollut ylitystä 76,9 % (TA 97 422 €, TP 172 367 €).

Palvelujen ostojen ylitykset ovat asiantuntijapalvelujen ostoissa, markkinoinnissa, majoitus- ja matkakustannuksissa sekä muissa yhteistoimintaosuuksissa. Osittain hallintopalvelujen kuluissa ja ylityksissä näkyvät maakuntaudistuksen valmisteluun liittyvät kustannukset, joita ei voitu lukea maakuntaudistuksen kustannuksiksi. Huomionarvoista on myös, että hallintopalvelujen vastuualueen budjetissa ovat kaikki ns. yleiseen toimintaan liittyvät määrärahavaraukset ja mikäli näissä tapahtuu ylityksiä, näkyvät ne juuri hallintopalvelujen kuluina.

Tavoite	Toteuma	Arvio
Talous; tulos	Tilikauden tulos 32 695 euroa Pysytty budjetissa pääsääntöisesti	Talous on toteutunut suunnitellusti.
Henkilöstöasioiden nopea hoitaminen Tarvittavien henkilöstöohjeiden laatiminen	Henkilöstöraportin mukaan kehityskeskustelut ovat toteutuneet 100 %:sti. Koulutustavoitteet saavutettiin. Henkilöstön rekrytoinnit onnistuivat. Työtyytyväisyys on kokonaisuudessaan hyvä.	Henkilöstöasioihin liittyvät tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Esimerkiksi henkilöstöraportti oli hyvin perusteellinen ja asioihin paneutunut.
Määräajassa laaditut kokousten esityslistat ja pöytäkirjat	Laadittu määräajassa	Toteutui
Talousarvio- ja tilinpäätöskirjojen selkeyttäminen	Asiakirjoja selkeytetty	Tämä oli yksi tarkastuslautakunnan vuoden 2018 arviointikertomuksen suosituksista. Tyytyväisyydellä olemme panneet merkille, että suositus on toteutunut.

6.5 Viestintä ja markkinointi

Tavoite	Toteuma	Arvio
Viestinnän vaikuttava ja nopea toteuttaminen, palautteet	Verkkosivut, uutiskirje ja somekanavat aktiivisessa käytössä	Viestintää on toteutettu nopeasti monilla eri kanavilla.
Mainetiimin toiminnan vakiinnuttaminen	Mainetiimi kokoontui säännöllisesti, 4 krt. Viestintäfoorumi toteutetaan vuonna 2020.	Kainuun maineyön kannalta on tärkeää, että mainetiimin toiminta on vakiintunutta ja että Kainuulla on kokoaikainen viestintäpäällikkö tehtävänä viedä Kainuun liiton viestinnän lisäksi valtakunnan laajuista maineviestintää Kainuusta.
Aluemarkkinointi ja tapahtumayhteistyö 3-4 tapahtumaa/vuosi	Omat vuosittaiset tapahtumat eli maakuntajuhla ja itsenäisyyspäivän aaton vastaanotto toteutuivat. Lisäksi Kainuun liitto oli yhteistyökumppanina mukana useissa tapahtumissa (mm. Matkamessut, Grüne Woche, urheilutapahtumat ja Kostamus Business Forum)	Suunnitellut tapahtumat on toteutettu. Tapahtumien järjestäminen ja niihin osallistuminen lisää Kainuun näkyvyyttä ja on siten osa Kainuun maineyötä.

6.6 Maakunta- ja soteuudistus

Maakuntauudistuksen valmistelu päättyi valtakunnan tasolla 08.03.2019. Tämän jälkeen alkoivat maakuntauudistuksen valmistelun alasarjoon liittyvät toimenpiteet. Vastualueen tilikauden tulos oli -34 183 euroa. Tulos johtui siitä, että toimintatuotot jäivät pienemmiksi kuin toimintakulut.

Alkuperäiseen talousarvioon vuodelle 2019 oli varattu määrärahavaraukset maakuntauudistuksen valmistelua varten tulo- ja menopuolelle. Maakuntauudistuksen valmistelun päättymisen jälkeen tuli aiheellisesti poistaa maakuntauudistuksen valmistelun määrärahavaraukset. Talousarviomuutokset maakuntauudistuksen valmistelun määrärahavarausten poistamiseksi hyväksyttiin maakuntavaltuuston kokouksessa 16.12.2019 § 23.

Tavoite	Toteuma	Arvio
Maakunta- ja soteuudistuksen toimeenpanon käytännön valmistelu Maakuntauudistuksen (maku) eteneminen suunnitellusti	Maakuntauudistus lopetettiin hallituksen päätöksellä keväällä 2019. Kainuun valmistelu eteni siihen asti hyvin ja työryhmät raportoivat tekemänsä valmistelutyön edellytetyllä tavalla ennen ja jälkeen uudistuksen lopettamispäätöstä.	Maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu päättyi 08.03.2019. Maakuntauudistuksen valmistelussa tehtyä työtä kannattaa hyödyntää sote-uudistuksen uudella valmistelukierroksella.

6.7. Kansainvälinen yhteistyö

Tavoite	Toteuma	Arvio
Venäjä-yhteistyö Kainuun liiton ja Kostamuksen kaupunkipiirin välisen yhteistyöpöytäkirjan ja yhteisen toimintasuunnitelman toteuttaminen vuonna 2019	Kostamuksen Business Forumin järjestäminen lokakuussa 2019 yhteistyössä Kajaanin kaupungin, Kostamuksen kaupungin, SuomiVenäjä-Seuran, Suomalais-Venäläisen Kauppakamarin kanssa. Osallistujia 220.	Tavoitteet on saavutettu.
Kiina-yhteistyö Kainuun liitto tukee alueen toimijoita Kiina-yhteistyön aktivoimisessa ja vakiinnuttamisessa	Kiinalaisten matkailijoiden määrä Kainuussa väheni vuonna 2019 edellisvuodesta (2018: 18200 (kasvua +280 % edellisvuodesta), 2019: 16300 (vähennystä - 11 %))	Arviointia varten odotetaan tietoa matkailijavirtojen kehittymisestä kahta vuotta pidemmältä ajanjaksolta.
Barents-yhteistyö Kainuun liitto osallistuu aktiivisesti Barentsin yhteistyöhön	Barents Regional Transport and Logistics –hankkeen toteuttaminen ja odotettujen tulosten saavuttaminen toteutunut, lisäksi käynnistynyt Northern Axis Barents Link (NABL) hanke	Yhteistyö on edennyt suunnitellusti.
Älykkään erikoistumisen	Ne AES -kumppanuudet, joissa	ÄES -kumppanuudet eivät ole edenneet

<p>strategia (ÄES)</p> <p>Älykkään erikoistumisen kehittämisessä painotetaan kansainvälistä kehittämistoimintaa.</p>	<p>Kainuun liitto on ollut mukana, eivät ole edenneet suunnitellusti, koska niiden kautta ei ole onnistuttu vielä saamaan TKI rahoitusta alueen toimijoille. Kumppanuuksissa mukana olo kuitenkin mahdollistaa niiden kautta saatavan hyödyn ja lisäarvon myöhemmin. Lisäksi kumppanuuksissa mukana olleet toimijat esim. KAMK ja Jyväskylän yliopisto / Vuokatti ovat niiden kautta päässeet verkostoihin ja konsortioihin, jotka suunnittelevat, hakevat tai ovat jo hakeneet TKI rahoitusta.</p>	<p>suunnitellusti mutta kumppanuuksissa mukanaolon kautta odotetaan hyötyä ja lisäarvoa saatavan myöhemmin.</p>
--	---	---

6.8. Kainuun maakunnallinen nuorisovaltuusto

Tavoite	Toteuma	Arvio
<p>Nuorten näkemysten mukaan saaminen maakunnan tason kehittämistyöhön sekä päätöksentekoon</p>	<p>Manulaisten ja nuorten osallisuusaktiivisuus ei ole lisääntynyt.</p>	<p>Manun toiminnassa on ollut haasteita ja toimintamallia on uudistettu. Tarkastuslautakunta katsoo, että nuorten osallistaminen ja Manun toimivuus on tärkeää. Nuorisovaltuuston toimintaa varten on varattava riittävät resurssit.</p>
<p>Nuorisovaltuuston toiminnan uudelleen organisoinnin suunnitelman tekeminen</p>	<p>Nuorisovaltuuston uusi toimintasääntö valmistui</p>	

7. Suositukset

7.1. Vuoden 2019 suositusten seuranta

Suositus:

Sidonnaisuusilmoitukset päivitetään vuosittain. Ilmoitusvelvollisten on vastattava annetuissa aikatauluissa päivittämispyyntöön.

Seuranta 2020:

Tarkastuslautakunta kehottaa ilmoitusvelvollisia huomiomaan mahdollisen päivitystarpeensa sidonnaisuusilmoitukseensa.

Suositus:

Osaavan työvoiman saantiin ja työnantajien rekrytointivaikeuksiin on reagoitava riittävän nopeasti ja voimakkaasti.

Seuranta 2020:

Tarkastuslautakunta pitää tätä suositusta edelleen tärkeänä.

Suositus:

Hankkeiden toteutumisesta ja tuloksista on tiedotettava osana mainityötä.

Seuranta 2020:

Tarkastuslautakunta näkee edelleen tärkeänä hankkeiden tuloksista viestinnän.

7.2 Vuoden 2020 suositukset

Suositus: Liikenne- ja tietoliikenneverkkoon liittyvää edunvalvontaa lisättävä, jotta Kainuun saavutettavuus paranee.

Suositus: Kainuun liittoon on syytä rekrytoida kokoaikainen viestintäpäällikkö Kainuun mainityön parantamiseksi ja viestinnän kehittämiseksi.

Suositus: Maakuntavaltuustolle tiedotetaan modernin biojalostuksen professuuriuden ja tutkimusryhmän toiminnan etenemisestä ja tuloksista. Tarkkailtava toiminnan etenemistä ja tuloksia.

Suositus: Maakunnalliseen nuorisovaltuustoon tulee panostaa siten, että se toimii hyvin ja että nuorten ääni kuuluu kainuulaisessa päätöksenteossa.

Suositus: Koronavirustilanteen vaikutuksista on tarpeen tehdä maakunnallinen tarkastelu ja varmistaa se, että ennen epidemiaa toteutunut hyvä kehitys jatkuu.

Tarkastuslautakunta esittää maakuntavaltuustolle, että se päättää pyytää maakuntahallitukselta selvitykset arviointikertomuksessa havaittuihin huomioihin sekä vuoden 2020 suosituksiin joulukuun 2020 kokoukseen mennessä.

Lopuksi:

Tarkastuslautakunta kiittää liiton henkilöstöä ja luottamushenkilöitä sitoutumisesta ja joustavuudesta tehtäviensä suorittamisessa ja palvelujen tuottamisessa.

Allekirjoitukset

Kajaanissa 20.05.2020

Veijo Holappa
puheenjohtaja

Silja Keränen
varapuheenjohtaja

Ilmo Komulainen
jäsen

Anne Lukkari
jäsen

Kati Nykänen
jäsen

Tuomas Pyykkönen
jäsen

Markku Bäckman
jäsen